

Bijvriendelijk bijen houden met Albert Muller (slot)

Natuurbouw 'mooiste wat er is'

De inwintering van de bijenvolken is achter de rug. De bijenvolken hebben hun wintervoorraad in de raten opgeslagen. Het laatste deel in de serie van Albert Muller over bijvriendelijk bijen houden.

De bijen hebben winterrust. De volken die niet naar de heide geweest zijn, moesten bijgevoerd worden. Dat verliep dit jaar zeer soepel. Ze namen goed op.

De volken die wel naar de heide zijn geweest, hebben daar hun wintervoorraad verzameld en bovendien nog flink wat meegenomen voor de imker. Deze honing is voor een deel geogst als raathoning, voor een deel als pershoning.

We spreken van raathoning als de bijen de honing opgeslagen hebben in een nieuw gebouwde raat waarin nog nooit broed is geweest. De bijen hebben de cellen verzegeld met spierwitte wasdeksels. Je kunt de hele raat uitsmeren op een beschuitje of zo eten. De honing die opgeslagen wordt in al oudere raten moet óf geslingerd óf geperst worden. Omdat heidehoning zeer slecht loskomt uit de cellen, kun je beter persen.

De bijen staan bij mij in de boomgaard in de vorm van een spiraal. Hierdoor zijn de vlieggaten bij iedere kast op een andere windrichting georiënteerd. Dat is vooral in het vliegseizoen van belang. Maar in de aanloop naar winter zie je soms duidelijke verschillen in het tempo waarin de volken "de tent sluiten". Zo valt op dat de volken die uitvliegen richting het zuiden in november al hun vlieggaten met behulp van propolis zo sterk verkleind hebben dat er nog maar één bij doorheen kan.

Kasten bouwen.

Nu de bijen tot rust zijn gekomen, krijg ik tijd voor de uitbreiding van mijn kastenbestand. Er zal gebouwd moeten worden. Ook is er veel vraag naar ramen en ombouwsets door imkers die hun Hollandse kasten (Spaarkast en Simplexkast) willen ombouwen naar het raamformaat van de zogeheten Einraumbeute.

Als je als imker graag wilt dat je bijen de kans krijgen zelf raten te bouwen (het mooiste wat

er is voor bijen en imker), moet je aandacht hebben voor de huisvesting. Het is vooral belangrijk te letten op de afstand tussen de raten. Bij natuurbouw moeten de raampjes hart op hart 35 mm uit elkaar hangen, de natuurlijke raatafstand van de bijen. Regulier is de onderlinge afstand in een tien-raams standaardkast 38,5 mm. Dit is een grotere afstand, gericht op het winnen van honing en niet op de bevordering van een optimaal en krachtig broednest. Uitgaande van 35 mm passen in een tien-raams kast elf ramen.

Een simplex raam is te breed om mooi met natuurbouw te werken. Vandaar dat veel imkers hun kasten ombouwen. Twee broedkamers + 2cm zorgen voor de juiste hoogte. De achterwand kun je van een extra binnenplaat triplex voorzien, zodat de ruimte 30,1 cm wordt en de kast geschikt is voor elf hoge Einraumbeute-ramen.

De raampjes worden aantrekkelijk voor de bijen als we niet alleen aan de toplat, maar ook aan de binnenzijde van de zijlatten een driehoekig latje bevestigen. Een scherpe rand nodigt uit om de raat aan vast te bouwen.

Cursussen en lezingen

Verder vult mijn agenda zich met cursussen en lezingen. Bijenhouden is een boeiend "vak". Belangrijk is dat we ons altijd realiseren dat we met levende wezens te maken hebben. Dit houdt in dat een goede voorbereiding op de zorg voor bijen noodzakelijk is. Natuurlijk kun je via boeken en internet veel te weten komen. Toch is het volgen van een cursus voor zowel theorie als praktijk eigenlijk een must. Een bijkomend voordeel is dat je collega-imkers leert kennen, zodat je elkaar en de cursusleider bij een probleem kunt raadplegen.

Overal in het land zijn er bijencursussen. Ze worden georganiseerd door plaatselijke imkerverenigingen van de Nederlandse

Bijenvereniging, de Algemene Nederlandse Imkersvereniging of de imkersbond ABTB. De laatste jaren zien we ook initiatieven van mensen die losstaan van de oorspronkelijke bijenverenigingen. Een mooi voorbeeld zijn de activiteiten van Beecare Amsterdam (www.beecare)

Ook worden er al meer dan twintig jaar cursussen gegeven, gericht op het bijenhouden vanuit de natuurlijke leefwijze van de Imme. De werkgroep Biologisch Dynamische-imkers organiseert ieder jaar een landelijke imker-cursus. Deze wordt gehouden in Renkum/Wageningen (zie kader). Daarnaast worden door veel regiogroepen naast de lezingen en studieavonden ook korte cursussen georganiseerd. Mijn agenda is gevuld met cursussen in Middenbeemster, Zutphen, Wittelte, Driebergen, België en Duitsland. Wie weet zien we elkaar op een van deze bijeenkomsten.

Reageren? Mail naar albert.muller@wxs.nl

Cursussen voor beginners en gevorderden

De werkgroep Biologisch Dynamisch imkeren houdt komend jaar de BD-imker dag op 9 maart in Zeist. Voor imkers uit België, Duitsland en Nederland zijn er diverse lezingen. Medio maart gaat de uitgebreide basis-cursus BD-imkeren van start in Wageningen. De cursus is bedoeld voor leken en beginnende imkers, maar ook zeer geschikt als een gedegen aanvulling op of uitbreiding van de vele kortere introductie- en omschakelings-cursussen die in bijna alle regio's worden gegeven. Gevorderde reguliere imkers en bijenteeltdocenten doen geregeld aan de cursus mee. Vijf docenten verzorgen deze cursus, die bestaat uit tien bijeenkomsten (theorie en praktijk). Eenzelfde cursus wordt gegeven in Vlaanderen. Kijk op www.bdimkers.nl

'Bienenkiste'

Werk je met natuurbouw zonder raampjes zoals bij de Bienenkiste (www.bienenkiste.de) of de Topbar Hive, dan is er een beperking in de hoogte van de kast. De raten hangen alleen aan een bovenlat en als ze te hoog worden zien we dat ze makkelijk afbreken. Werk je met raampjes, dan mag het raampje niet te breed worden, anders bouwen de bijen de raten niet vast aan de zijlatten. De maximale breedte is 30 cm. De buitenmaat van een raam uit een Einraumbeute is (b x h): 29,5 x 46 cm.

Bienenkiste' voor natuurbouw

De bijen hebben zelf hun raten gebouwd

De kast mag niet te hoog zijn

Bijvriendelijke tuin

De winter is een goed moment om na te denken over een bijvriendelijke tuin. Niet alleen de honingbij, maar ook de hommels en de solitaire bijen zijn volledig afhankelijk van nectar en stuifmeel.

Bijenplanten voorzien in voldoende voedsel. Let bij het maken van een plan voor een bijvriendelijke tuin goed op de bloeitijd in het jaar. Het hele jaar moet er iets te eten zijn. Zo zijn bolgewassen, zoals sneeuwkllokjes en krokussen, ideale drachtplanten in het voorjaar. Op www.drachtplanten.nl is zeer veel informatie te vinden.

Bijenhôtels maken voor solitaire bijen heeft alleen zin als er ook drachtplanten zijn (www.bijenhôtels.nl). Vooral solitaire bijen moeten drachtplanten vinden binnen een straal van 50-300 m.

